

راهکارهای حمایت از حقوق سهام‌داران جز

کرشمه‌تربیان
کارشناس ارشد بورس منطقه‌ای فارس

جایگاه تامین مالی سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت تلقی می‌شود. مثلاً در کشور آلمان بیش از ۵۰٪ مردم به نوعی سهام‌دار هستند که این نرخ در ایران به ۵٪ تقلیل یافته است. مسلماً تغییر ضریب شیوع سهام‌داری در کشور هائشی از علل متفاوتی است اما قطعاً وجود امنیت سرمایه‌گذاری و جلب اعتماد سرمایه‌گذاران در افزایش این ضریب بی‌تأثیر نیست پژوهش حاضر عناصر بازار سرمایه

چکیده:
رشد و توسعه اقتصادی یک کشور مرهون توان تولیدی آن کشور است و یکی از مهم‌ترین عوامل تولید سرمایه است. از جمله مهم‌ترین دشواری‌های اقتصاد ایران در سال‌های اخیر، مشکلات ناشی از کمبود سرمایه‌گذاری‌های مولد در کشور است. در کشورهای پیشرفته صنعتی بورس اوراق بهادار مطمئن‌ترین و ارزان‌ترین

نام شرکت	قیمت	نام شرکت	قیمت	نام شرکت	قیمت	نام شرکت	قیمت
داده‌پردازان ایرانی	۲۲۰۰	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۱۵۰	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۱۵۰	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۱۵۰
سرمایه‌گذاران ایرانی	۲۱۷۰	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۱۰۰	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵
پتروشیمی	۱۱۵۰	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵
پالایش نفت	۱۹۲۸	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵
سرمایه‌ساز	۱۰۰۰	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵
سرمایه‌ساز	۸۰۷	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵
سرمایه‌ساز	۲۱۹	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵
سرمایه‌ساز	۹۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵	سرمایه‌گذاران صنعتی	۱۰۳۵

6 Dec 2005 12:43:21
TI MC

۲۲:۲۲ ۸۵۰ ۹۷۵
پول

(شرکت‌های سرمایه پذیر، سرمایه گذاران، کارگزاران، سازمان خصوصی سازی) را به منظور شناخت نقش آن‌ها در حقوق سهام‌داران جز مورد بررسی قرار داده و با شناخت تهدیدات سعی در ارائه راه کارهای حمایت از حقوق سهام‌داران و توسعه بازار کرده است. جمعیت مورد مطالعه سهام‌داران حقیقی حاضر در تالار بورس اوراق بهادار تهران و سایر مناطق می‌باشند که به صورت نمونه گیری انتخاب و بر اساس پرسش نامه‌های تکمیل شده توسط آن‌ها (در پایان آبان ماه ۱۳۸۴ و قبل از تصویب قانون جدید بورس) اطلاعات تحقیق جمع آوری و پردازش شده است.

حقوق مالی و غیر مالی

شرکت‌های سرمایه پذیر موضوعیت اصلی بازار سرمایه هستند. حقوق ناشی از مالکیت سهام این شرکت‌ها به دو نوع مالی و غیر مالی تقسیم می‌شود. حقوق مالی: مانند حق سهام شدن در سود، حق تقدم در سهام جدید شرکت و حق سهام شدن در دارایی شرکت است، اما حقوق غیر مالی شامل: الف- حق رأی برای مشارکت در امور شرکت مانند انتخاب اعضای هیأت مدیره و بازرسان شرکت، تغییرات سرمایه، تقسیم سود، تغییر اساس نامه و ... ب- حق واگذاری سهام ج- حق اطلاع از وضع شرکت شرکت‌های سرمایه پذیر با توجه به نحوه برگزاری مجامع، اتخاذ تصمیم، تقسیم سود و زیان سالیانه، کاهش و افزایش سرمایه، نحوه اطلاع رسانی به سهام‌داران و ... در جلب اعتماد و ایجاد امنیت سرمایه گذاری و توسعه بازار سرمایه نقش مهمی را ایفا می‌کنند که اهم تصمیمات آن‌ها به شرح زیر است:

الف- مجامع (پرداخت سود)^۱

افرادی که در بورس سرمایه گذاری می‌کنند قطعاً با توجه به مخاطره ای که در این بازار وجود دارد انتظار بازدهی بیشتری دارند اما همه ساله با پایان یافتن سال مالی شرکت و نزدیک شدن به زمان برگزاری مجامع عمومی عادی سالیانه و پس از یک سال انتظار سهام‌داران جز مدیران و اعضای هیأت مدیره که اغلب آن‌ها سهام دار عمده شرکت و یا نمایندگان سرمایه داران حقوقی هستند، با تصمیم عدم تقسیم سود و یا تقسیم حداقل سود به مجمع خاتمه می‌دهند و سود به اندوخته مستقل می‌شود. سهام‌داران جز هم به دلیل عدم دریافت وجه نقد اقدام به فروش سهام کرده و در نتیجه سود نصیب خریداران جدید می‌شود و به همین ترتیب چرخه ادامه می‌یابد (هر چند عدم تخصیص سود مانع از افت چشم گیر قیمت سهم پس از مجمع است اما تأثیر نگرش منفی و

بی اعتمادی حاصله از سیاست عدم تقسیم سود توسط شرکت‌ها در کاهش قیمت سهم، غیر قابل انکار است)

مسئله مهم این است که شرکت‌ها در پرداخت همان بخش سود نیز که در مجامع تقسیم آن مقرر و مصوب می‌شود کوتاهی کرده و معمولاً تکلیف قانونی خود را طبق ماده ۲۴۰ قانون تجارت زیر پا می‌گذارند. شرکت‌هایی که در پرداخت سود دیرکرد دارند، از نظر این که رعایت قانون را نکرده اند متخلف نامیده می‌شوند اما مجازاتی برای عدم رعایت این تکلیف قانونی آن‌ها وجود ندارد. در سایر کشورها اگر شرکتی در پرداخت سود به سهام‌داران تخلف کند اقامه دعوی علیه شرکت به صورت گروهی انجام می‌گیرد و سهام‌داران گروهی را تشکیل می‌دهند و به طور مشترک و کیلی استخدام کرده و علیه شرکت شکایت می‌کنند.

نتایج نظر سنجی حاکی

از آن است که ۷۸٪ از سهام‌داران ایرانی از وضعیت فعلی پرداخت سود و عدم دریافت به موقع آن ناراضی هستند؛ و به علت مقرون به صرفه نبودن هزینه شرکت در مجامع نسبت به عایدات

سهم، عدم کسب رأی در برابر تصمیمات سهام‌داران عمده و عدم توانایی در تجزیه و تحلیل اطلاعات و گزارشات ارائه شده تنها ۲۶٪ از سهام‌داران جز در مجامع شرکت‌هایی که سهام‌دار آن هستند شرکت می‌کنند.

ب- افزایش سرمایه:

متأسفانه در چند سال اخیر مشاهده شده که شرکت‌ها با فاصله گرفتن از موضوعیت اصلی افزایش سرمایه و تنها برای جبران کمبود نقدینگی و جلوگیری از خروج منابع مالی از شرکت اقدام به افزایش سرمایه از محل مطالبات و آورده نقدی سهام‌داران می‌کنند؛ بدون آن که افزایش سرمایه تغییری در سود آوری شرکت ایجاد کرده باشد. لذا این شرایط میزان عرضه را نسبت به تقاضا فزونی بخشیده و باعث بی اعتمادی در بازار و کاهش قیمت سهام و تضعیف حقوق سهام‌داران شده است، در نظر سنجی به عمل آمده ۶۳٪ از پاسخ دهندگان معتقدند افزایش سرمایه شرکت چه در کوتاه مدت و چه بلند مدت به نفع آن‌ها نبوده است.

ج- ارایه اطلاعات:

اطلاعات از با ارزش ترین دارایی‌ها در بازار سهام به شمار می‌آید. وجود اطلاعات کافی در بازار و انعکاس سریع و به موقع اطلاعات بر قیمت اوراق بهادار به معنای کارایی بازار است و اهداف اقتصادی مورد انتظار از بازار سرمایه عمدتاً در شرایط کارایی بازار محقق می‌شود، از ویژگی مهم بازار کارآ این است که قیمت تعیین شده در بازار شاخص مناسبی برای ارزش واقعی اوراق بهادار باشد و در چنین بازاری سطح اعتماد عمومی که از الزامات و زمینه نهادی توسعه کمی در ابعاد افزایش ارزش، حجم، تعداد معاملات و ... می‌باشد، تقویت می‌شود. مهم ترین فاکتورها در تئوری اطلاعات مفید و دقیق بودن، به موقع بودن، قابل استناد بودن و قابلیت استنباط داشتن است که با توجه به

وسعت دامنه کاربردی بحث اطلاعات

متوجه می‌شویم شرکت‌های سرمایه پذیر تنها بخشی از عناصر مؤثر در این رابطه اند.

۱- به موقع بودن

اطلاعات:

قیمت اوراق بهادار به اطلاعات سرمایه گذاران در مورد آن بستگی دارد، اگر اطلاعات در باره سهم را داده فرض کنیم قیمت آن ستاده محسوب می‌شود. ارزش سهام شرکت‌ها با توجه به تصمیمات هیأت مدیره آن شرکت‌ها تغییر می‌کند، در بازار سرمایه کامل و رقابتی هیچ گاه فردی قبل از اعلام هیأت مدیره از تصمیمات متخذه مطلع نیست و در نتیجه پیش بینی درستی از کاهش و افزایش قیمت سهام ندارد.

معاملات متکی بر اطلاعات نهانی^۳ وجود رانت اطلاعاتی همواره یکی از مباحث مهم در بورس‌های اوراق بهادار بوده است.

نتایج نظر سنجی مبین آن است که با وجود توجه ۴۵٪ از سهام‌داران به گزارشات حسابرسی و اطلاعات منتشر شده توسط شرکت‌ها ۸۶٪ از آن‌ها ضعف بازار را در وجود رانت اطلاعاتی دانسته و تنها ۱۵٪ سهام‌داران از سرمایه گذاری در بازار سرمایه ابراز رضایت و بهره مندی می‌کنند.

باید دقت داشت که سلامت بازار در بلند

در آمریکا

دولت به طور مستقیم در بازار سرمایه دخالت نمی‌کند مثلاً با کاهش شدید شاخص بورس نرخ بهره را پایین می‌آورند و این امر خود به خود سپرده‌های بانکی را به سمت بازار سرمایه سوق می‌دهد و باعث رونق آن می‌شود در کشورهای پیشرفته کارایی و اثر بخشی بازار مهم است نه نوسانات شاخص و قیمت سهام

3 Insider Information

2 Share holders

1 Assemblies

مدت به نفع همه بازیگران آن است و تازمانی که مردم به بازار اعتماد نداشته باشند پس اندازهای خود را به سمت این بازار سوق نخواهند داد. خوشبختانه در قانون جدید بازار سرمایه (فصل ششم) رسیدگی به جرایم و مجازات‌ها کاملاً مدنظر قرار گرفته و داد و ستد کنندگان متکی به اطلاعات نهانی مجرم تلقی می‌شوند از طرف دیگر شرکت‌ها ملزم به درج هم زمان گزارشات در سایت شرکت و ارسال آن‌ها به سازمان بورس می‌باشند.

۲- مفید و دقیق بودن اطلاعات:

متأسفانه کم نیستند شرکت‌هایی که تمام اطلاعات خود را آن گونه که در شرایط پذیرش پذیرفته اند شفاف نمی‌کنند و حتی در گاهی مواقع در طول یک سال بیش از ۱۰ بار عایدی هر سهم (EPS) اعلام شده آن‌ها دستخوش تغییر شده و حتی تا ۷۰٪ تعدیل منفی نشان می‌دهند.

یافته‌های نظر سنجی حاکی از

آن است که ۶۴٪ سهام‌داران معتقدند در بازار سرمایه به حقوق آن‌ها توجهی نمی‌شود و مهم‌ترین عاملی که باعث تضییع حقوق آنان شده عدم آرایه اطلاعات دقیق توسط شرکت‌ها است و ۸۸٪ از پاسخ دهندگان معتقدند که گزارشات حسابرسی شرکت‌ها به اندازه کافی شفاف و گویا نیست، در حال حاضر توقف نماد معاملاتی تنها مجازات عدم اطلاع رسانی شفاف شرکت محسوب می‌شود اما به نظر می‌رسد توقف نماد معاملاتی شرکت در پاره‌ای مواقع

نه تنها اقدام تنبیهی مناسبی علیه شرکت نبوده بلکه فرصت مناسبی نیز برای مدیران شرکت به خصوص در

بازار منفی منظور می‌شود و در این بین فقط سهام‌داران متضرر نسبت به بازار بی‌اعتماد می‌شوند اما با اجرای آیین‌نامه نظیاتی شرکت‌های

بورسی مصوب ۸۴ نتایج حاصل از تخلفات مدیران شرکت به خود مدیران معطوف می‌شود.

۳- قابل استناد بودن اطلاعات:

صحت گزارشی که در اختیار سهام‌داران قرار می‌گیرد و رد و تأیید قابلیت استناد آن باید توسط حسابرس به عنوان شخص ثالث مستقل مورد بررسی قرار گیرد. این گروه از عناصر بازار سرمایه به عنوان کارشناسان معتمد و متخصص مستقل چشم سهام‌داران محسوب می‌شوند. در این رابطه دو نکته حائز اهمیت وجود دارد: یکی حفظ استقلال و تعهد اخلاقی و حرفه‌ای حسابرسان در آرایه گزارشات به نحوی که تمام اطلاعات تحریف شده و کتمان شده بدون در نظر گرفتن منافع مدیران و سهام‌داران عمده گزارش شود و مسئله مهم دیگر اجرای صحیح آیین‌نامه حاکمیت شرکتی است. با اجرای صحیح آیین‌نامه حاکمیت شرکتی، حسابرسی از شکل تشریفاتی خارج شده و استقرار سیستم نظارتی داخلی و به ویژه نظارت کمیته حسابرسی باعث افزایش به موقع اطلاعات و اجتناب از نوسانات شدید سودهای برآوردی و دست کاری قیمت می‌شود. هدف اصلی قانون حاکمیت شرکتی شفاف سازی و پاسخ گویی در بازار سرمایه است، چنانچه در کشوری به موضوع پاسخ گویی و شفافیت توجهی نشود آیین‌نامه حاکمیتی شرکت‌ها کارساز نخواهد بود چون ساز و کار حاکمیت شرکتی بر خورد جدی با تخلفات شرکت‌ها و مدیران آن‌هاست.

۴- قابلیت استنباط داشتن اطلاعات:

بحث نهایی در مورد بهره‌گیری از اطلاعات به قابلیت استنباط آن توسط استفاده کنندگان بر می‌گردد و مسلماً به فرض این که تمامی اطلاعات و گزارشات مالی شرکت قابل استنباط تشخیص داده شود، افراد و سهام‌داران به واسطه تفاوت در میزان آگاهی و دانش مالی استنباط و انتفاع یکسانی از آن‌ها نخواهند داشت و در واقع یکی از معضلات بازار سرمایه عدم مهارت و دانش مالی سرمایه‌گذاران و عدم وجود تحلیل گر مالی به اندازه کافی است. انتخاب ناآگاهانه و عمل کرد شتاب زده بخشی از سهام‌داران بازار را با نوسانات متعددی مواجه کرده و آن را به سمت بی‌ثباتی پیش می‌برد.

سرمایه‌گذاران^۹

4 Corporate Governance

5 Investor

در پژوهش حاضر توجه سرمایه‌گذاران به عواملی از قبیل: بررسی شرایط کلان سیاسی و اقتصادی، انتخاب صنعت برتر، انتخاب شرکت برتر با توجه به روند EPS و اختیار طرح و توسعه شرکت، میزان نقدشوندگی، میزان سهام شناور و تشکیل سبد سهام در زمان سرمایه‌گذاری مورد مطالعه قرار گرفت و نتایج زیر از نظر سنجی حاصل شد:

۴۸٪ از پاسخ دهندگان تغییر نرخ بهره بانکی (به عنوان یکی از سیلیست گذاری‌های اقتصادی) را در گرایش خود به بازار سرمایه مؤثر دانسته‌اند، ۸۱٪ سهام‌داران توجه خود را به وضعیت صنعت و دیدگاه‌های کلان حاکم بر آن در زمان انتخاب سهم ابراز کرده‌اند. هم چنین مشخص شد سهام‌داران در زمان تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری در یک شرکت به وضعیت مناقصات شرکت کم‌ترین و به سود اعلام شده هر سهم (EPS) و P/E بیش‌ترین توجه را می‌کنند. ۷۳٪ پاسخ دهندگان توجه خود به توصیه‌های مسئولان و کارشناسان بازار سرمایه را ابراز داشته‌اند که ۵۵٪ آن‌ها این توصیه‌ها را مثبت ارزیابی کرده، ۸۶٪ سهام‌داران در زمان سرمایه‌گذاری به نقدشوندگی سهام^۶ و ۷۴٪ نیز به میزان سهام شناور آزاد^۷ در زمان انتخاب سهم توجه می‌کنند. در نظر سنجی به عمل آمده تنها ۳۷٪ پاسخ دهندگان نظر مثبت به تشکیل سبدهای مشاع^۸ و سبد سهام^۸ داده‌اند که به نظر می‌رسد اکثر آنها هنوز با مفهوم واژه آشنایی نداشته و شناساندن ابزارهایی باریسک کم‌تر مستلزم آموزش است. در حاشیه بحث مربوط به سرمایه‌گذاران آرایه مطالب زیر در شناخت میزان حساسیت سهام‌داران نسبت به حقوق خود و بررسی سطح توقع آنان از بازار سرمایه بی‌مناسبت نیست.

۲۷٪ پاسخ دهندگان با اهداف کانون سهام‌داران حقیقی آشنا بوده و ۲۱٪ از این تعداد شرکت در جلسات کانون را مؤثر در تصمیم‌گیری‌های خود دانسته‌اند، ۶۸٪ پاسخ دهندگان بیش از نیم سرمایه نقدی خود را وارد بازار سرمایه کرده‌اند و ۵۸٪ آن‌ها مدت فعالیت‌شان در بازار سرمایه کمتر از دو سال است. ۴۲٪ بازدهی بیش از ۳۰٪ به روی سود تقسیم شده هر سهم و ۳۹٪ از آنان بیش از ۲۰٪ بازدهی روی قیمت سهم را برای سرمایه‌گذاری مطلوب می‌دانند و نهایتاً ۳۱٪ پاسخ دهندگان معتقد به سرمایه‌گذاری بیش از شش ماه در بازار سرمایه بوده که نشانه عدم اعتماد آنان نسبت به بازار است.

6 Liquidity

7 Free Float

8 Investment Trust Unit

9 Portfolio

مشاهده شده که شرکت‌ها برای جبران کمبود نقدینگی و جلوگیری از خروج منابع مالی از شرکت اقدام به افزایش سرمایه از محل مطالبات و آورده نقدی سهام‌داران می‌کنند

کم نیستند شرکت‌هایی که تمام اطلاعات خود را آن گونه که در شرایط پذیرش پذیرفته‌اند شفاف نمی‌کنند

کارگزاران^{۱۰}

کارگزار فردی است که در مقابل دریافت کارمزد به عنوان نماینده مشتری و به حساب مشتری خرید و فروش می کند. کارگزاران نقش مهمی در روند و سمت دادن به بازار سرمایه از طریق سرمایه های کوچک ایفا می کنند. اجرای به موقع دستور مشتریان با بهترین قیمت، رعایت اولویت انجام سفارش ها و اجرای به موقع دستور خرید و فروش، ارائه خدمات مشاوره ای صحیح و بدون غرض به مشتری، پرداخت دیون ناشی از انجام معامله در مهلت مقرر، حفظ اسرار مشتری به نفع خود و دیگران و جبران خسارت های ناشی از قصور کارگزاران در انجام تعهدات خود و ... از جمله مهم ترین خواسته های سهام داران در چارچوب وظایف کارگزاران است، برآورده نمودن این خواسته ها توسط کارگزاران در گرایش صاحبان پس انداز بر سرمایه گذاری در اوراق بهادار یا روی گردانی آن ها از بازار موثر است. نتایج حاصل از نظر سنجی در مورد مسایل مرتبط با ارائه خدمات کارگزاری به شرح زیر است:

۸۱٪ سهام داران عمل کرد کارگزاران را در جهت حفظ حقوق سرمایه گذاران مؤثر دانسته و تنها ۵۴٪ سهام داران از اجرای به موقع درخواست خرید و فروش اظهار رضایت کرده اند، ۲۶٪ از تخصیص سهام در عرضه های اولیه (IPO) و تنها ۴٪ پاسخ دهندگان از ارائه خدمات مشاوره و وجود تخصص کافی کارگزاران رضایت کامل را داشته، ۴۸٪ تخصص آنان برای راهنمایی و مشاوره را متوسط ارزیابی کرده اند هم چنین تنها ۶۳٪ پاسخ دهندگان به پرداخت دیون ناشی از انجام معامله در مهلت مقرر توسط کارگزاران نظر مثبت داده اند.

سازمان خصوصی سازی: سازمان خصوصی سازی طی سال های ۸۱ الی ۸۳ اقدام به فروش ۲۰۰۰ میلیارد تومان سهام شرکت های متعلق یا وابسته به دولت کرده است، از آن جا که این موضوع به صورت یک منبع درآمد دولت و یکی از تعدیل کننده های کسربودجه تلقی شده، معمولاً قیمت گذاری بیش از واقع و گاهی چندین برابر ارزش واقعی صورت گرفته که اگر عرضه سهام به ارزش واقعی آن ها انجام می گرفت قطعاً تقاضا برای خرید سهام بیشتر می شد و هم چنین پس از واگذاری سهام این شرکت ها، با کاهش ارزش سهام آن ها مواجه نمی شدیم.

نتیجه گیری: معضلات اصلی بازار سرمایه در زمان پژوهش ناشی از عدم اعتماد به بازار، وجود رانت های اطلاعاتی، عدم وجود تحلیل گر مالی

به تعداد کافی، عدم برخورد مناسب با متخلفان شناخته شد که امید آن داریم با اجرای قانون جدید بازار اوراق بهادار این مشکلات تا حد زیادی مرتفع شود ضمن این که نقش دولت ها در امنیت سرمایه گذاری و توسعه آن را نباید نادیده گرفت. در آمریکا دولت به طور مستقیم در بازار سرمایه دخالت نمی کند مثلاً با کاهش شدید شاخص بورس نرخ بهره را پایین می آورند و این امر خود به خود سیرده های بانکی را به سمت بازار سرمایه سوق می دهد و باعث رونق آن می شود در کشورهای پیشرفته کارآیی و اثربخشی بازار مهم است نه تنها نوسانات شاخص و قیمت سهام.

پیشنهادات

۱- فرهنگ سازی و آموزش سرمایه گذاری در بازار سرمایه در مقاطع مختلف تحصیلی و آموزش مستمر سهام داران توسط سازمان بورس در سطوح مختلف (ابتدایی و پیشرفته) به صورت رایگان

۲- موظف کردن مدیران شرکت های سرمایه پذیر به آموزش مستمر مهارت های مالی و مدیریتی و افزایش مهارت پرسنل بخش بودجه با توجه به نتایج گزارشات مالی آن ها در توسعه یا عدم توسعه بازار سرمایه

۳- تغییر روش محاسبه حجم مینا بر اساس اعمال درصد سهام شناور آزاد به منظور ممانعت از سفته بازی

۴- ایجاد و گسترش سازوکار نقل و انتقال الکترونیکی سفارشات خرید و فروش برای رعایت الویت ها و از بین بردن صف ها و بوجود آمدن قیمت های تصنعی در بازار

۵- توسعه خدمات مشاوره و تحلیل گری در بازار به همراه اصلاح آیین نامه سبب گردانی و مشاوره سهام

۶- سامان دهی به معاملات "دد" به خصوص در زمان عرضه اولیه به منظور رعایت یکسان حقوق سهام داران

۷- نصب و راه اندازی هر چه سریع تر سیستم جدید نرم افزاری معاملات

۸- جایگزینی آزمون نمایندگی (دو) با دوره های آموزشی مناسب و مرتبط و کسب حدنصاب نمره قبولی برای اعطای مجوز ورود نمایندگان کارگزاری به تالار

۹- ایجاد رقابت بین کارگزاران با صدور مجوز و ایجاد تناسب بین افزایش تعداد سهام داران و

شرکت های کارگزاری
۱۰- تشکیل صندوق بیمه سهام دار توسط بیمه مرکزی که سهام دار به صورت اختیاری با پرداخت حق بیمه سهم خود را در قیمت مشخصی بیمه نماید.

۱۱- اجرای صحیح آیین نامه حاکمیت شرکتی به منظور افزایش به موقع اطلاعات

۱۲- کاهش زمان تسویه شرکت های کارگزاری با سهام داران به منظور حفظ حقوق سهام داران

۱۳- ارتقاء کیفیت گزارش حسابرسی و اطلاع رسانی شفاف در مورد بندهای گزارش حسابرسی سال ماقبل که برطرف نگردیده است.

۱۴- آشنایی سهام داران با کانون های سرمایه گذاری

منابع:

۱- ارزیابی وضعیت کارآیی بازار سرمایه ایران، پورابراهیمی - محمدرضا، بورس شماره ۲۹

۲- سهام داران چه حقوق و تعهداتی دارند، ماهنامه بورس شماره ۲۳

۳- اطلاعات مهم ترین دارایی در بورس، اسلامی - غلامرضا، روزنامه سرمایه، شماره ۶۴

۴- بهسازی مقررات ایمنی و شفافیت بازار سرمایه: داد و ستد دارندگان اطلاعات نهانی مرکز تحقیقات سازمان بورس اوراق بهادار، تیر ۸۱

۵- حاکمیت شرکتی پاسخگویی به سهام داران جز، دوانی - غلامحسین، روزنامه سرمایه، شماره ۶۶

۶- اصلاح نظام واسطه گری مالی در بازار سرمایه ایران: گزارش شناخت مرکز تحقیقات سازمان بورس

۷- بررسی علل سقوط کارهای خروج از بحران، اسلامی بیدگلی

۸- اوراق بهادار: خرداد ۸۲

۷- بررسی علل سقوط شاخص بورس و راه کارهای خروج از بحران، اسلامی بیدگلی

۷- بررسی علل سقوط کارهای خروج از بحران، اسلامی بیدگلی

۷- بررسی علل سقوط کارهای خروج از بحران، اسلامی بیدگلی